

Hud poper v deželnem zboru koroškem.

(Drugi govor posl. Grafenauerja v proračunski debati dne 26. m. m.)

Čas, v katerem živimo, je resen, pa tudi zelo dragocen. Zato sem sklenil govoriti danes o prav resnih zadevah in čas kar najbolj izkoristiti. Med zasedanjem deželnega zbora sem zapazil, da gospodom v odsekih primanjkuje časa ravno pri najvažnejših posvetovanjih, da se ne posvetujejo zlasti o zakonskih načrtih s tisto resnostjo, kakor bi bilo treba. To mnenje je izrekel včeraj g. baron pl. Aichelburg. Profesor dr. Angerer se je pečal bolj z vlado, kakor s tem, kar spada v deželni zbor. Nato je dobil od vlade zaslužen, četudi po mojem mnenju prekratek odgovor. Temu gospodu tovarišu moram najprej odgovoriti, ker se je dotaknil razmerja med Nemci in Slovenci.

Odgovor dr. Angererju.

Dr. Angerer ni držal besede, ker je on tisti tretji v naši zvezi, ki je napravil privatni sklep, da bo govoril v včerajšnji debati le s finančne plate. Ker pa je govoril na dolgo in široko o šolstvu in je zapustil določeno pot, je s tem tudi mene odvezal, da izpregovorim še o čem drugem.

Govoril je o šolski knjigi, o kateri bom povedal svojo sodbo pri drugi priložnosti. O tej knjigi, ki jo je spisal strokovni učitelj Ebner in ki je namenjena za splošne, torej tudi za utrakvistične šole, pravi dr. Angerer, da v nobenem delu ne žali Slovencev; z njegovega stališča bi bil smel pisatelj še vse drugače pisati. Kakšne žalitve da so v tej knjigi (dr. Angerer: Katere, na dan ž njimi!), vam bom povedal že jutri in vam bo še zelo neprijetno, če imate še kaj čuta za dostojnost. Če hočete z nami, koroškimi

Slovenci, živeti v miru, kakor ste tu zatrjevali, potem nas ne smete na tak način žaliti, kakor nas žali Ebnerjeva knjiga, in morajo vašim zatrjevanjem slediti tudi primerne dejanja.

Angerer in njegove pravljice.

Dr. Angerer je govoril o vplivu iz Kranjskega in trdil, da ta vpliv moti mir med Nemci in Slovenci.

To je v resnici »fabula«, to je »pravljica« v pravem pomenu besede. Včeraj je dr. Angerer v zadevi nekega učitelja, ki jo je omenil tukaj, slišal iz ust deželnega predsednika, v čem da obstoji ta »vpliv iz Kranjskega«. Dr. Angerer se je pritoževal, da bi bil moral biti neki učitelj disciplinarno prestavljen in da je deželni šolski svet to že odredil in da po vplivu iz Kranjskega ta disciplinarni sklep še do danes ni izvršen. Merodajno pa je bilo edinole postavnopostopanje. Tako daleč, gospod Angerer, kranjski vpliv niti na Kranjskem samem ne seže; ker tudi na Kranjskem ima vsak učitelj pravico, pritožiti se zoper krivičen sklep deželnega šolskega sveta na ministrstvo. Dokler ne pride od ministrstva rešitev, se seveda v tej zadevi ne sme ničesar ukreniti. Dotične razmere so mi znane. Hujskanje zoper dotičnega učitelja je krivično. Prav je, da je g. deželni predsednik odkrito povedal svoje mnenje v tej zadevi.

Dober nauk.

Sicer se pa zdi, da vpliv iz Kranjskega ni tako nepotreben; pred nami je zakonska predloga, o kateri je referent povedal, da je dobesedno prepisana od kranjskega deželnega zakona. Po eni strani prepovedujete kranjski vpliv, kakor ga v resnici ni, po drugi strani pa se mu radovoljno udajate, ker pač veste, da kranjski Slovenci storijo tudi še kaj pravega in dobrega.

Nemški nacionalci kot gospodarji dežele.

Dr. Waldner je rekel, da bi morali govor poslanca Walcherja preiskati z Röntgenovimi žarki. Toda nekdo drug zasluži, da se ga röntgenizira, in to je deželni zbor. K röntgeniziranju deželnega zbora hočem jaz nekoliko prispevati.

Plačujemo 90 odstotkov deželnih doklad. Pred par leti smo imeli le 75 odstotkov deželnih doklad, ki so se zvišale za 15 odstotkov z izrecnim pogojem vlade, da mora biti teh 15 odstotkov namenjenih za zboljšanje učiteljskih plač, ker bi sicer ta postava, če sem vlado prav razumel, ne bila dobila sankcije (najvišjega potrjenja). Ali so se ti 15% deželnih doklad uporabili v ta namen ali ne, mi seveda ni znano. Če se to ni zgodilo, potem imajo seveda učitelji vso pravico do teh 15%.

Na drugi strani pa bi učiteljstvu polagal na srce, da naj bo z ozirom na slabo denarno stanje dežele vendar enkrat zadovoljno. Zahteve mlajših učiteljev smatrajo starejši gospodje učitelji v marsikaterem oziru za pretirane. Starejši so šolsko življenje ravnotako pokusili kakor mlajši gospodje, da, še bolj. Ko bi bila dežela bogata in bi imeli industrijo, potem bi mogli v marsikateri zadevi seči malo globlje v žepe.

Da imajo učitelji pravico do opravičenih zahtev, je jasno, toda več v teh razmerah ne morejo zahtevati. V vsakem stanu so nezadovoljneži, toda zdi se, da jih je med učiteljstvom največ in jih bo še vnaprej.

Nemški nacionalci kot fabrikanti postav.

Ozreti se moram tudi nazaj na mrtvo dobo, ki leži za nami. Leta 1911. in 1913. deželni zbor koroški ni bil sklican in ni delal, kljub temu, da dr. Angerer njegove delavnosti ne more prehovati. Pa še ta delavnost, ki jo je pokazala večina deželnega zbora, je pqrvršna. O predloženih zakonih bi se bilo moralo korenito in dobro posvetovati. Toda

Podlistek.

Pozdrav k godovanju naših gospod dušnih pastirjev.*

Bodi Bogu čast noj slava,
Kteri viža celi svet,
Kir nam veseliga goda,
Dal je doživet —
Praznik sv. Jožefa, moža Marijnega
Rednik Jezusa, našiga zveličarja,
God naših dušnega pastirja,
Gospod Jožefa Šlueta, fajmoštra
In tudi gospod Jožef Petermana,
našiga kaplana.

Pogrisan bodi Njih ves rod,
Ker dones je Njih god, —

* Pričujoča narodna pesemca je nastala okrog l. 1872. v Škocijanu v Podjuni. Našel sem jo v kmečki hiši škocijanske župnije, v kateri je slovensko čtivo že od nekdanj zavzemalo odlično mesto. Prepišem jo nespremenjeno; zanimiva je v mnogem oziru ter naj spominja na Otoku ob Vrbskem jezeru še živečega gospoda duhovnega svetnika in župnika Petermana na otroško udanost njegovih nekdanjih škocijanskih ovčič. — Zraven omenjeni takratni škocijanski župnik g. Šluet je pokopan v Velikoveu, kjer je umrl kot mestni župnik in dekan. Peregrin Vunček.

Pogrisan bodi Njih sv. Patron
On že vživlja večni von.
Kakor nekdanj ta sv. družina,
Jezus, Jožef in Marija,
So lepo vkup živeli,
Prav za velko se imeli;
Tako vošimo tudi mi,
Št. Kancjanski farmani.
Mi njih podložni
Smo teh gospodov prav veseli;
Bog daj, da bi tudi Oni nas bili; —
Bog daj, da bi prav dolgo vkup živeli
En bart pa prišli vsi vkup v sveti raj,
Kjer je sv. Jožef zdaj.

Iz Rormeistrovih zapiskov.

Sestavil Štefan Singer.

(Dalje.)

č) Razne nezgode.

Leta 1541., na god svetega Vida, so se prikazale na celovškem polju črne krote v tolikem številu, da je človek pri vsakem koraku stlačil 4 do 5 krot.

Leta 1542., na dan svetega Jerneja, so priletele v Celovec kobilice, za prst dolge, v toliki množini, da je zatemnelo solnce. Njive, trge, ceste, strehe so zelo onesnažile in vse poljske pridelke objedle in uničile. Da bi jih pregnali, so zvonili z vsemi zvonovi, bili na kotle, bobne in drugo orodje, streljali s pištolami, napravili ogenj in dim, da so jih

s tem pregnali s polja in napodili v Vrbsko jezero, kjer so večinoma utonile.

d) Letina.

Žitne cene: (Opomba: Veljava in vrednost denarja se je zelo menjavala. Na dobrem glasu je bil denar solnogr. nadškofov, katerega so kovali v Brežah [Friesacher Münze]. Koncem srednjega veka je bil najnavadnejši denar takoimenovani dunajski vinar. 30 vinarjev je tvorilo 1 šiling ali stari solid, 240 vinarjev pa je tehtalo 1 funt. Torej je šlo 8 šilingov na en funt ali en goldinar. 1 goldinar je imel 60 krajcarjev = 240 vin. En vinar je bil ob koncu 13. stoletja v primeri z našim sedanjim denarjem vreden 14 helarjev.)

Nizka žitna cena: leta 1548. 1 biren (= mernik po 4 merice po 20 litrov = 80 litrov) pšenice je stal 40 krajcarjev. 1 biren rži 25 krajcarjev; 1 biren ovs 20 krajcarjev, ajda 12 krajc., ječmen 15, pšeno 45 krajc. Bokal (1 bokal = 2 poliča, 1 polič = 2 maselca, 40 bokalov je eno vedro (Eimer), 5 veder je en polovnjak, dva polovnjaka en štartin) laškega vina je bil po 6 krajcarjev, Reiflno vino po 5, Egovo po 4 krajcarje, Terentinsko po 3 krajcarje.

Draginja v letu 1591. Pšenica 1 biren po 5 in pol gold., rž po 4 in pol gold., ječmen po 4 gold., ajda po 3 in pol gold., oves po 1 in pol gold.

Leta 1685. je slana uničila poljske pridelke, zato je žito imelo še enkrat tako visoko

v naši zbornici so postave postale »Massen-artikel«, to je postave se delajo, kakor se izdeluje tovarniško blago. Zato so postave iz koroške zbornice tudi temu primerne. Če primerjam marsikateri moderni zakon z državnim zakonom, ki je bil napravljen že leta 1812., ko se ljudem o kakem parlamentu še sanjalo ni, moram dati državnemu zakonu prednost. Državni zakon je jasen.

Reforma občinskega volilnega reda.

Reforme je potreben predvsem občinski volilni red, ki je bil leta 188. sklenjen in kaže take pomanjkljivosti, da sčasom z njim ne bo shajati. Posebno je § 33. tako pomanjkljiv, da prebrisan občinski odbornik lahko celo volitev župana onemogoči. Pred leti smo imeli permanentni odsek za reformo občinskega volilnega reda, in tudi mene je doletela čast, da sem bil član tega odseka, ki pa ali namenoma ali po pomoti ni bil postavljen na taki podlagi, kakor bi bilo treba. (Zato ga dež. vlada ni priznala. Op. poročev.) Ta odsek je izdelal zakonski načrt, ki je bil mnogo boljši, kakor je sedanji občinski volilni red, ker smo imeli čas, da smo pretehtali vsak §. Občinski volilni red je velikega pomena za mesto in deželo. Ker koroški deželni zbor samemu sebi rad daje izpričevalo, da je priden in marljiv, kar je včeraj trdil tudi dr. Angerer, bi ne bila nobena sramota za zbornico, če bi tudi v tej zadevi vendar že enkrat napravila korak naprej in bi posnemala tisto deželo, zoper katero gospodje tukaj kaj radi zabavljajo, to je toliko obrekovana Kranjska.

Blagor Nemcem na Kranjskem!

Že pred leti sem opozarjal, da so Kranjci uvedli za Ljubljano proporcne volitve, celo ženskam so dali volilno pravico. To bi se lahko tudi na Koroškem zgodilo. Pri tem proporcnem volilnem redu so Nemci dobro odrezali. Sploh je na Kranjskem volilni red tako sestavljen, da se Nemcem nikjer ne godi krivica, ampak so z vsem izbornom oskrbljeni.

Dajte 30% Slovencev, kar ima 5% Nemcev.

Na Kranjskem je kakih 25.000 Nemcev, to je 5% vsega prebivalstva v deželi. (Dr. A. Lemiš: 28.000). Je konečno za stvar vseeno, če jih je 25.000 ali, kakor trdi dr. Lemiš, 28.000. (Lemiš: Le ne manj naštet.) Le vi ne naštevajte na Koroškem manj Slovencev kakor nas je. Ta peščica kranjskih Nemcev ima 1 siguren državno-zborski mandat, 10 mandatov v deželnem zboru, dve celi gimnaziji, eno realko, ljudskih šol, kolikor jih potrebujejo (utrakvistične nobene ne marajo, ker se brez njih naučijo slovensko. Op. uredn.), svojega deželnega šolskega nadzornika in svoje okrajne šolske nadzornike. In kako postopa deželni zbor

koroški proti nam koroškim Slovincem! Nemškonacionalna stranka na Koroškem še ni uvidela, da imajo tudi 30% koroški Slovinci pravico, zahtevati več zastopnikov za deželni in državni zbor, kakor jih imajo sedaj. Tukaj ni mesto za razpravo o krivični razdelitvi volilnih okrajev za državni zbor, pa tudi nepotrebno je o tem govoriti, ker je itak že vsakemu znano, da so volilni okraji tako prikrojeni, da morajo odnesti zmago tisti, ki jih mi najmanj maramo! Še takoimenovani »slovenski« volilni okraj je tako skupaj zmetan, da je naravnost smešno, smatrati ga kot takega. Pomislite! Moj volilni okraj je namreč tako umetno sestavljen, da meji na Štajersko, Kranjsko in na beljaški okraj. To naj bi bil »slovenski volilni okraj!«

Za deželni zbor so volilni okraji tako sestavljeni, da Slovincem več kakor dva poslanka v skrajno ugodnem slučaju sploh ni mogoče dobiti.

Vprašam vas, ali nito krivica? (Nemški nacionalci molčijo in gledajo s povešenimi očmi v svoje pulte.) Ali morete trditi, da se morejo take razmere trajno vzdržati? (Nacionalci še vedno molče in celo Angerer in Dobernig molčita in ne najdeta medklica o »miru, ki da ga Slovenci kalijo in o naklonjenosti Nemcev nasproti Slovincem.«) Nobeden se ne upa tega trditi, in jaz mislim, da vam vaša vest v tem oziru veliko očita! (Vsi molče.)

Tudi glede šolske reforme nam še niste predložili pozitivnih predlogov, da bi vsaj v zbornici mogli označiti svoje stališče. (Dr. Angerer: Pride jutri na vrsto.) Pač pa ste sklenili izpremembo šolskega nadzorovalnega zakona, enega § občinskega volilnega reda in disciplinarni zakon za učiteljstvo. Toda čisto nemogoče je, da bi vlada mogla tako površne in strankarsko prikrojene zakone predložiti v sankcijo.

Kmetje, čujte! Kaj delajo z vašimi podporami!

Kot kmečkega zastopnika me zlasti zanima v proračunu postavka o pospeševanju kmetijstva. Za povzdigo živinoreje izdaje deželni zbor koroški 14.000 K, za zboljšanje živinskih in svinjskih hlevov po 1000 K; za celo kmetijsko panogo izda dežela le 518.285 kron. Kaj je to v primeri z izdatki za šolstvo 3.567.411 K? (Saj se celo za deželno upravo izda 308.521 K. Op. uredn.) Ta podpora kmetijstva je nezadostna. Pa tudi razdelitev podpor je pristranska. Morda bomo imeli jutri še priložnost, pečati se s slavnim predlogom deželnega odbora glede uporabe kredita za pospeševanje živinoreje v letu 1914. Na razpolago sta mi le dva izkaza za l. 1912 in za l. 1913. Že včeraj je imenoval g. tovariš Walcher nekatera imena, ki jih je predlagala agrarna operacija v svrhu melioracije paš-

nikov v dolinah. Tem hočem še nekaj dodati.

Ferdinand Kucher v Tinjah je dobil 200 K. Toda teh ni dobil samo enkrat. Pri Tinjah je obširno »blato«, samonasebi seveda nihče ne more imeti kaj proti temu, da se v take svrhe daje melioracija. Toda stvar ima drugo lice. Kucherjev del so za poizkušnjo porabili in z deželnim denarjem subvencionirali. Poizkušnja je končana in sedaj nastane vprašanje, za kaj se bo zemljišče uporabilo. Trava, ki je prej rastla na močvirnatih tleh, ne raste več in jo je treba nadomestiti z drugo. Zato so se tinjski kmetje obrnili na deželni kulturni svet, da jim pripomore k travnim semenom. To že leta 1912.; toda ne leta 1912. in ne leta 1913. niti odgovora niso dobili. Enega torej podpira, drugih pa ne! Znesek 200 K sicer ni velik, pa stroški za travna semena za druge kmete bi tudi ne bili večji. V tem vidim tisto pristranost, ki je ne morem dovolj grajati.

Drugi, ki ga vidim v izkazu, je Martin Fischer v Labinčah pri Čajni z vsoto 5040 K. Ta mož je bil svojčas deželni poslanec, je dober posestnik in ima v svoji hiši enega izmed 1400 kotlov, ki jih je neki dunajski nemški turist imenoval rakrano za Koroško. Zge namreč žganje. Mož pa ni reven, kakor bi kdo mislil. Če se take posestnike, ki so menjali politično barvo in so sedaj popolnoma v nemško-nacionalnem taboru, podpira s takimi vsotami, potem naj se nihče ne čudi, če se govori, da se podpore delijo pristransko.

Feinig Janez pri Sv. Agati pri Velikovcu — menim da le pri Sv. Neži — ima 18 glav živine, 3 ali 4 konje. Pri neki grajščini je bil za gozdarja. Posestvo je sicer kupil, pa je je do 5000 K tudi že izplačal in je dobil podpore 3200 K. Jaz n. pr. sem se večkrat obrnil na svoječasno kmetijsko družbo za izboljšanje planine v našem kraju, pa zastonj. Zastopam pa načelo, da so skupni pašniki večjega pomena kakor pašniki za posamezne in hočem, da se takim skupnim pašnikom bolj subvencionira in se pri privatnih postopa bolj previdno. Saj mi je kot državnemu poslancu znano, komu da je namenila država podporo, ko je izročila deželam te podpore za pospeševanje živinoreje.

Če je dobil grajščak Steršev št. Petru pri Velikovcu za izboljšanje svojega posestva 2300 K, čeravno je dobil isto takorekoč napol zastonj in od katerega ima dobiček edino on sam, potem imam pač vso pravico, da to zadevo kritiziram. Upam, da se mi bo dalo jutri priložnost, govoriti še nadalje k tej zadevi.

Ne praznih besed, dejanja za kmete!

Podpore deželnega kulturnega sveta za izboljšanje živinskih in svinjskih hlevov so tako majhne, da se komaj pokrije režija, če mora biti prošnja kolekovana. Kmetom da-

ko ceno kakor druga leta. 1 biren rži 12 šilingov, pšenice 20 šilingov, prosa (silicido?) 15 do 16 šilingov.

Leta 1687. 3., 4., 5. in 6. aprila je padlo veliko snega, neznane ptice so priletele v Celovec. Najstarejši ljudje niso pommili toliko snega o Veliki noči. Leto je obrodilo obilno žita. 1 biren pšenice je bil po 17 šilingov, rž 1 biren po 5/4 krajcarjev, oves 6 šilingov, ječmen 11 šilingov, proso 10 šilingov. Bokal vina 12 krajc., 1 funt masla 8 krajc.

Leta 1693. 1 biren pšenice 26 šilingov, 1 biren rži 22 šil., 1 biren ajde 14 šil., 1 biren pšena 18 šil., 1 biren ovsa 1 gld. Vино (Maßwein) 1 bokal 14 krajc., 1 funt masla 10 krajcarjev.

Leta 1695. je bila slaba letina, poletje je bilo mokro in mrzlo, zato malo žita in vina. 1 štartin vina stane 33 gold. Cena žitu je bila: 1 biren pšenice 5 gold., 1 biren rži 4 gold., ajde 3 gold., ovsa 11 šilingov, maslo 1 funt 10 in pol krajcarja.

Leta 1696. meseca julija je bila ta-le žitna cena: 1 biren pšenice 5 gold., 1 biren rži 4 gold., 1 biren ajde 3 gold., 1 biren ovsa 1 in pol gold., štajersko vino 1 štartin 55 gold.

Leta 1698. v juniju: Pšenica 1 biren 5 in pol gold., v oktobru 5 gld., rž 5 gold., 1 masl prosa 20 krajcarjev, 1 biren ovsa 1 in pol gold.

e) Davki za vojsko.

Leta 1684. so upeljali davek za turško vojsko. Plačevalo se je od vsakega funta

denarja po 2 šilinga, od posestev duhovnikov in cerkev pa od vsakega funta denarja po 1 gold., od 100 gold. kapitala tudi 1 gold., od ustanovnih kapitalijev od 100 gold. po 1 gold. 24 krajc. Tako so plačale Štajerska, Koroška, Kranjska in Goriška skupaj: 100 tisoč gold. Češka, Avstrijska in Ogrska pa 400.000 gold.

Vrhutega je tirjala davčna oblast od samostanov in proštij tretji del onega premoženja, katero so si pridobili v zadnjih 60 letih.

Tako je morala odšteti na davkih: krška škofija 40.000 gold., šentpavelski samostan v Labudski dolini 40.000 gold., ojski samostan 7000 gold., vetrinjski samostan 8000 gold., jezuitski samostan 22.000 gold., šentandraški samostan 5000 gold., Uršulinke v Celovcu 9227 gold., nune v Št. Jurju ob jezeru 18.000 gold., grebinjski premonstratenzi 1200 gold., lokavski menihi 300 gold.

V celi državi je znašala vsota tega davka: 976.000 goldinarjev. Leta 1690. so k tem ogromnim bremenom za nadaljevanje turške vojske zopet od duhovnikov, cerkev, ustanov, bratovščin, špitalov v cesarskih deželah zahtevali in iztirjali kakor leta 1685. velikansko vsoto 500.000 gold. Župnik Rormeister sam je plačal januarja leta 1691. 84 goldinarjev, nato zopet 44 gold. in moral vrhutega vzdrževati in poslati enega vojaka v vojsko.

Leta 1691. Ves ta davčni denar še ni zadostoval za vzdrževanje stalne vojske in v

obrambo dežel. Vladar je zahteval vedno več denarja od deželnih stanov, ti pa so morali podložnikom nalagati nova davčna bremena. Davčni tlakomer je bil tudi takrat kakor dandanes iznajdljiv. Upeljal je leta 1691. davek na vse osebe brez razlike stanu, spola in starosti. Potoke solz, bolesti in gorja je povzročil ta osebni davek. Vsak kmet je moral šteti poleg vseh drugih bremen in naklad po 12 krajc. na leto, kmetica 6, vsak otrok 3, goštač 12, kočar z družino 12, vsak hlapec in vsaka dekla od vsakega goldinarja letne plače po 3 krajcarje.

Župnik Rormeister je moral šteti 50 goldinarjev, njegov kaplan 6 gold., beneficijat 3 gold. Na Koroškem so zbornali skupaj 50.000 gold., v celem cesarstvu pa 500.000 goldinarjev.

S pozivom z dne 1. oktobra 1696. je cesar naložil nov davek, in sicer na premoženje. V štirih tednih je moral vsak premožni državljan pod prisego napovedati deželnim odbornikom kot komisarjem na posebnem obrazcu vse svoje lastno premoženje in dohodke svoje službe. Od vsakega tisočaka je moral plačati 10 gold. davka. Mestni župnik Rormeister je plačal 120 gold., kar dokazuje, da je imel 12.000 gold. premoženja.

Januarja prihodnjega leta 1697. je bil naložen davek tudi na usnje in na papir.

(Dalje sledi.)

jejo podpore od 40—50—80 K. Konstatirati moram pri tej priložnosti, da je dež. kulturni svet dovolil dvema kmetoma iz mojega volilnega okraja podporo 80, oziroma 60 K. Napravila sta slovenske pobotnice, kar je bilo seveda popolnoma prav in v redu, pa se jima niso izplačale dovoljene podpore. Če sta jih prejela že do danes, mi ni znano. Deželni zbor je dolžan v tem oziru kmete bolj podpirati. Če menite, da bodete kmete odpravili in potolažili le z lepimi besedami, se motite. Kmetje niso padli na glavo. Vsota 2000 kron za izboljšanje hlevov je za 30.000 kmetov v deželi tako majhna, da je naravnost smešna. Deželni zbor je dolžan, da v tem oziru svoje mnenje izpremeni. Imeli smo dovolj kapitala in priložnosti, da bi bili te podpore zvišali, ne da bi bili komu drugemu škodovali.

Eden izmed škandalov v vilajetu.

Pod ministrom Falkenheynom je poljedelsko ministrstvo dovolilo na prošnjo Slovencev podporo 2000 K za slovenskega potovalnega učitelja. Od te vsote se plačuje, če sem prav poučen, 1200 še sedaj za potovalnega učitelja, pa za drugega. Pravzaprav zdaj na Koroškem nobenega nimamo. Kljub temu pa gre ta denar v žepe moža, ki dela najgršo nemško-nacionalno propagando na Spod. Koroškem. S tem ne moremo biti zadovoljni. Prosim ekselencu gospoda deželnega predsednika, da vzame na znanje, da se mora ta denar porabiti v ta namen, za katerega je namenjen. Ne morem razumeti, da deželni kulturni svet, v katerega se je izpremenila kmetijska družba, ne more nastaviti moža, ki bi bil zmožen, poučevati Slovence v kmetijstvu na podlagi njihovega materne jezika.

O »bikovskih skupinah«.

Slovensko prilogo k »Landwirtschaftliche Mitteilungen« urejuje mož, ki ni zmožen slovenskega jezika. (Art. Lemiš: »Ni res!«) Spričevalo, da je zmožen slovenskega jezika, — in s takimi spričevali se na Koroškem slepari — še ne napravi človeka sposobnega. Moči, ki se jih tukaj na Koroškem nastavlja, so tudi privandrale iz Kranjskega, toda zoper tiste ne rohnijo nemški nacionalci, ker so nemškonacionalni stranki na vsak migljaj poslušni in na uslugo tam, kjer se konča vsak značaj; to je tudi za nas Slovence nekaj žaljivega. (Angerer: Za nas!) Za vas je marsikaj žaljivo, če povem resnico. Kaj bi rekli vi, če bi imeli mi Slovenci večino in bi delali z vami tako, kakor vi z nami. To bi bilo krivično, nekorektno, nekulturno. (A. Lemiš: Delali pa bi le tako.) Ni res! Dokažite. (Medklic: Pa pojdite na Kranjsko!) Prosim, nimam prav nič zoper to, če priklopite nas Slovence h Kranjski; če smo pa tukaj, nam pa dajte pravice!

Ker pa po poslovniku žal nimam več pravice k tej stvari še enkrat govoriti in odgovarjati na napade, ki bodo sledili, upam, da se bo našel nekdo drug, ki bo branil moje in naše pravice!

Načrt zakona o starostnem zavarovanju.

(Za kmetovalce.)

Skoro v vseh državah se govori in dela na to, da se zavarujejo za starost neimoviti sloji ljudstva. Različni poizkusi so se v tem tu in tam storili, a stvar ni tako lahka. Od ugodne rešitve tega jako važnega vprašanja je odvisno blagostanje milijonov ljudi. Izmed vseh modernih držav je naša država prva storila korak, da upelje splošno starostno zavarovanje. Ta misel je velikanska v svojem obsegu in v svojih posledicah; a ni do zdaj najti pravega vzora, da bi se naše zakonodajstvo po njem ravnalo. Vkljub temu se pa neumorno deluje v naši državni zbornici o tem zakonu, in Bog daj, da se ta postava v bližnji prihodnosti tudi srečno uresniči.

In ako se to veliko delo v celem svojem obsegu udeje, bo velika dobrota za milijone, a veliko žrtvovati bodo morali vsi državljani. Dandanes se sicer ne govori o žrtvah in bremenih tega zakona, ampak samo o dobrotah, katere prinaša splošno

starostno zavarovanje. Dandanes se vidi samo dobro in pozablja se na žrtve; a bo morbiti prišel čas, ko se bo pozabilo na dobrote in omenjala se bodo samo bremena — in grajalo se bo, po čemer se je hrepenelo.

Gotovo, da je umestno, da tudi naš »Mir« pouči svoje bralce o tem jako imenitnem in važnem zakonu starostnega zavarovanja.

Leta 1907. je predlagal rajni voditelj nemških krščanskih socialcev dr. Lueger v državnem zboru, da bi država darovala v spomin šestdesetletnega vladanja našega presvitlega cesarja sto milijonov kron, da bi se moglo izvesti starostno zavarovanje. Z velikim veseljem so poslanci pozdravili ta predlog in so ga soglasno sprejeli.

Leta 1908. je predložila vlada državnemu zboru prvi načrt zakona o zavarovanju v bolezni, nezgodi in nezmožnosti. Ta načrt je napravljen na podlagi obligatnega splošnega zavarovanja ne samo delavcev, ampak tudi samostojnih malih kmetov in obrtnikov.

Načrt predlaga postaviti v 325 člankih in je tiskan na 333 velikih straneh. Že iz tega se vidi, da gre tu za velik in obsežen zakon. Izvolili so odsek 52 članov za socialno zavarovanje in so mu oddali načrt zakona v rešitev. Kot glavni delavci pri tem so bili gospodje: dr. Krek, poslanec S. L. S., moravski poslanec P. Šrámek in soc. dem. Eldersch. Odsek je načrt predelal, semtertja izpremenil, in to delo je ravno dovršil, ko je bil leta 1911. državni zbor razpuščen. V novi državni zbor se je vrnil izmed glavnih delavcev načrta zakona za zavarovanje za starost le gospod dr. Krek.

Medtem je pa vlada izdelala na podlagi odsekovnega dela za socialno zavarovanje nov načrt in je predložila ta načrt hitro novemu državnemu zboru. Izvolili so zopet nov odsek. V novem odseku je že v prvi seji predlagal gospod dr. Krek, da se naj ne izgublja časa s splošnim razgovorom o načrtu te postave, ampak da se naj obravnava v ožjem odseku na drobno člen za členom. A socialni demokratje so se temu uprli. S soc. demokrati so nepričakovano potegnili Poljaki — in predlog gospoda dr. Kreka je bil odklonjen. In zopet so morali izvoliti ožji odsek in ta je končno po dveletnem delu predložil uspeh posvetovanj celemu odseku za zavarovanje in o tem se sedaj deluje v tem odseku. V nadaljnjem članku hočem na podlagi dela ožjega odseka za socialno zavarovanje odgovoriti na vprašanje: Kdo bo primoran se zavarovati za starost in kakšne dolžnosti in koristi bo imelo starostno zavarovanje?

Koristno bi bilo, da bi se posebno kmetje in obrtniki zanimali za to stvar! Saj je ta reč jako važna in velike so njene posledice.

Po Vrbi J. Svaton.

Bela Ljubljana in „nemški“ Celovec.

Prejeli smo popravek:

V številki 8. z dne 28. februarja 1914 priobčil je »Mir« v članku, naslovljenem »Bela Ljubljana in „nemški“ Celovec« sledeče stavke:

»Celovski župan dr. Metnitz, ki se ne more dovolj shudovati nad slovenskimi »hecariji«, kakor imenuje značajne slovenske koroške voditelje, ne more dovolj prehvaliti magistrata bele Ljubljane, središča Slovenije, ter pripoveduje po Celovcu na vsa usta, da je prosil ljubljanski magistrat, naj bi isti s celovškim magistratom dopisoval nemško. In ljubljanski magistrat mu je ustregel in dopisuje s celovškim nemško, le tupatam se pošlje kako slovensko vlogo, ki pa ima vedno dodan nemški prevod. »In zato,« pravi Metnitz, smatram vsako slovensko vlogo, ki prihaja s Koroškega, za provokacijo. »Tepeni smo pri tem seveda bedni Korošci.«

Ni res, da bi bil celovski župan dr. Metnitz kedaj prosil, naj ljubljanski magistrat s celovškim uraduje nemško in zato podpisani mestni magistrat doslej še v položaj ni prišel, da bi na tako prošnjo moral dati odgovor ali bi ji bil celo ustregel.

Pač pa je res, da se podpisani mestni magistrat glede svojih dopisov vedno ravna

po določenih § 6. opravnega reda, sprejete v izredni seji občinskega sveta dne 18. oktobra 1898.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar.

Politične vesti.

Državni zbor odgođen.

Državni zbor je bil v ponedeljek, 16. t. m., na podlagi cesarjevega pooblastila odgođen.

Proti 6. uri zvečer so potegnili z zastavnih drogov pred parlamentom črno-žolte zastave, znamenje, da je državni zbor odgođen. Ob 4. pop. se je vršila konferenca čeških in nemških zaupnikov, kateri je predsedoval prof. dr. Bachmann. V imenu Čehov je izjavil posl. Viškovsky, da Čehi ne morejo sprejeti nemškega stališča, a v imenu Nemcev je izjavil posl. dr. Urban, da Nemci vztrajajo pri svojih zahtevah. Govorili so še poslanci dr. Kramář, Choc, Šmeral in prof. Bachmann, ki je konstatiral, da so se pogajanja razbila. Ob 4'45 je sporočil posl. Stanek zborničnemu predsedniku dr. Sylvestru, da so se pogajanja razbila, in je nemudoma obvestil ministrskega predsednika. Ob pol 6. je zbornično predsedstvo že imelo v rokah dopis ministrskega predsednika, da je drž. zbor odgođen.

Po končani češko-nemški konferenci so češki zaupniki izdali poseben razglas, v katerem se izjavlja, da se je sklenilo izdati poseben poziv na češki narod, v katerem se razloži narodu postopanje poslancev in konstatira, da je edino le trdoglavost Nemcev preprečila uspešno rešitev parlamentarne krize.

Kakor se je izvedelo, so bili Čehi še popoldne pripravljani znatno popustiti. Zahtevali so vzpostavitev deželne ustave na Češkem, torej razpis in izvršitev volitev ter konstituiranje deželnega zbora, in pred vsemi deželnega odbora in to z dodatkom, da se češke stranke sporazumno z najvišjim deželnim maršalom zavežejo s častno besedo, da bo deželni odbor uradoval popolnoma nepristransko ter tudi glede podeljevanja posameznih referatov v narodnih zadevah vedno upošteval zahteve Nemcev. Tudi glede imenovanja uradnikov bi se ravnal po narodnostnem ključu. Tako bi Čehi dali Nemcem dejansko vse ono, kar Nemci zahtevajo, da se jim zajamči postavnim potom. Nemci pa so odbili to ponudbo in so zahtevali, naj se razpišejo deželnozborske volitve, naj se skliče dež. zbor, ki pa naj takoj sklepa o novem deželnem in deželnem volilnem redu, in šele potem, ko bi bil ta sankcioniran, naj bi se že po novem redu izvolil deželni odbor po narodnih sekcijah. Te zahteve so bile za Čeha nesprijemljive.

V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo počival parlament do pozne jeseni. Nekateri so pa mnenja, da bo vlada skušala mesca junija sklicati parlament h kratkemu zasedanju, da bi spravila pod streho vsaj proračunski provizorij za drugo polovico leta. Ostale državne potrebe, kakor zvišanje rekrutnega kontingenta izvrši vlada s pomočjo § 14. Prve dni meseca aprila bodo že odrejeni vojaški nabori. Finančni minister je že končal pogajanja z dunajskimi finančnimi krogi za posojilo 480 milijonov. Delegacijsko zasedanje ne bo trajalo dolgo in bo najbrž jeseni še eno delegacijsko zasedanje. Če v juniju ne bo sklican državni zbor, si zagotovi vlada proračunski provizorij s § 14. za pol leta, ali pa tudi za celo proračunsko leto, ki traja po novem od 1. junija do 30. junija.

Stürgkh o narodnih spravah.

Uradna »Wiener Ztg.« je priobčila članek, v katerem ministrski predsednik grof Stürgkh utemeljuje svoje postopanje proti parlamentu in pravi, da je treba poskrbeti, da narodnostni boji ne bodo več ovirali državnih zadev. Narodnostne zadeve naj se rešujejo v dež. zborih.

Mi pa pravimo: Češka dežela je dokaz, da narodnostna sprava ni mogoča po deželnih zborih. Za Jugoslovane, predvsem za koroške in štajerske Slovence je to načelo nesprijemljivo in s tem nesprijemljivo tudi za slovenski narod sploh. Ministrski predsednik, ki po zadnjih izkušnjah še zastopa tako mnenje, je popolnoma zrel za penzijo. Naj gre!

Saj vemo, da so Nemci za spravo le tam, kjer kaj njim koristi; tam, kjer pa zahtevajo od Nemcev drugi pravice do življenja, se Nemci rogajo in načeloma odklanjajo spravo, kakor delajo to koroški nacionalci. Mi zastopamo prejkoslej načelo, da se naj izvede narodna sprava za celo državo, ker le potem bo vsem narodnostim pravična in bo narodnih bojov konec. Ne gre za boj posameznih narodnonasprotnih strank po deželah, ampak za boj med narodi.

Kosovske slavnosti.

Srbski in črnogorski kralj v kratkem prispeta v Prištino, da bosta prisotna pri velikih kosovskih slavnostih v proslavo odrešitve srbskega naroda izpod turškega jarma.

Albanska vlada.

Kakor se čuje, bo nova albanska vlada sestavljena tako-le: Turkhan paša predsedstvo in zunanje stvari, Essad paša vojno in finance, Prenk Bib Doda notranje stvari, pošto in brzojav, Aziz paša pravosodstvo in kulturo, dr. Turtulli nauk, Hasan beg Priština poljedelstvo in trgovino.

Princ Wied v Albaniji.

Nemški protestantski princ Wied, ki je prevzel težavno vlogo albanskega vladarja, je došel v Drač. Poročila iz Albanije pravijo, da so mohamedanski Albanci nasproti njemu nezaupljivi. Za svojega kralja niso pripravili niti poštene hiše. V Skadru mohamedanci sploh niso obhajali prihoda svojega kralja, po katerem so prej tako hrepeneli. Med krščanskimi in mohamedanskimi Albanci se je začel celo pretep, ki so mu napravili konec vojaki velevlasti. Kaj vse se še utegne zgoditi v novi Albaniji!

Rusija se pripravlja.

Rusija je velikanska in močna država. Dolgo časa so jo imeli za nepremagljivo, dokler njenih vojakov niso užugali Japonci. Toda pri tem je treba pomisliti, da se je zgodilo to v daljni vzhodni Aziji in v tako daljavo vojskovati se, je težavna reč. Sedaj se Rusija pripravlja s tem, da skuša doseči točnost in hitrost v mobilizaciji, kakor je na glasu v naši državi. Obenem hoče zvišati število vojakov v mirnem času za 460.000 mož in graditi železnice in trdnjave proti zahodu. Rusi pravijo, da bodo l. 1917. pripravljene in tako močne, da bodo svoje sovražnike lahko z uspehom napadli. Ruski car je bojda sklenil, da mora postati Rusija najmočnejša vojaška država na svetu. Mornarica se zelo pomnoži, armada na kopnem pa mora prekašati armade vseh evropskih držav skupaj.

Zveza med Srbijo, Grčijo in Črnogoro.

Bukarešt. Listi poročajo, da se je med Srbijo, Grčijo in Črnogoro sklenila zveza, glasom katere morajo postaviti v slučaju potrebe na bojno polje: Srbija 550.000 mož, Grčija 380.000, Črnogora 60.000. Grčija mora svoje brodogradne znatno pomnožiti. Ako izbruhne vojska, morajo vse tri države obenem mobilizirati. Zlasti se je uredilo postopanje napram Bulgariji in Albaniji.

Steckenpferd-
Illijnomlečnato milo

slej ko prej neutrpno za racionalno oskrbo polti in lepote.
Vsakdanja priznalna pisma. Po 80 h se dobiva povsod.

Dnevne novice in dopisi.

Bojevit aristokrat v deželni zboru Koroškem je postal baron Helldorf. Bojevitost je lepa reč, če jo vodi pamet, postane pa smešna, če jo kaže kdo tedaj, kadar preobrača kozolce. In s tako smešno bojevitostjo se je v deželni zboru koroškem prav ponepotrebno ovenčal baron Helldorf. Omejenost tega človeka kaže najbolj dejstvo, ko v isti sapi, ko pravi, da je privandral v deželo, zabavlja čez slovenske privandrance! Ali pri tem ne čuti, da bije samega sebe po zobeh? No, pa to je stvar okusa in inteligence! Nekaj drugega pa je, da se ta človek predrzne vtikati se v cerkvenopolitične zadeve in dajati deželni predsedniku in škofu tozadevne nasvete. Tak človek, ki je tako nacionalen hujskač, da celo svojega otroka ne pusti krstiti domačemu

župniku, zato ker je Slovenec, je kajpada poklican dajati merodajne nasvete v cervenih zadevah! Po zadnjih nastopih barona Helldorfa v deželni zboru je tudi razumljivo, da so njegovi uradniki v velikovškem okraju največji hujskači, ki delajo med mirnim slovenskim ljudstvom nemir. Čemu neki se ta baronček v zadnjem času nacionalno tako eksponira? Morda želi, da si ga enkrat nekoliko bliže ogledamo? S tem mu prav lahko postrežemo!

Kakšni so ti nemškonacionalni patrijotje. V deželni zboru koroškem je skušal oprati svoj vsenemški madež in prikriti prave cilje svoje stranke tisti patrijot Dobernig, ki kar trepeče samega strahu, da ne bi postal Trst last Nemčije. Opral se seveda ni. Kdo bo še kaj dal na prazne besede teh našemljenih patrijotov, ko vsa javnost, nemška in slovenska ve, da je srce nemških nacionalcev v Berlinu. Tudi v štajerskem deželni zboru je nemškonacionalni poslanec dr. Negri slavil patriotizem svojih spodnještajerskih somišljenikov. Dejanja pa seveda govorijo drugače. Koncem februarja je nemško politično društvo za Maribor in okolico priredilo javno zborovanje, na katerem je neki dr. Ursin ob »velikem odobravanju navzočih« govoril tako-le: »Saj Avstrije ni, temveč samo v državnem zboru zastopana kraljestva in dežele in zato lahko prostodušno izpovem: N e m e c s e m , n e p a A v s t r i j e c.« Program nemških radikalcev je priklopljenje Avstrije k nemški državi, torej konec samostojne Avstrije. Za zdaj so to samo sanje. »Toda če se enkrat,« tako je končal Ursin, »naš san o nemškem zedinjenju izpolni, bo to najsrečnejši dan prihodnosti. Živela bodočnosti Vsenemčija!« Tem besedam je sledilo burno odobravanje in predsednik zborovanja se je zahvalil govorniku s »toplimi besedami«. Ob koncu so zapeli še »Wacht am Rhein«. In s temi ljudmi, ki so v Mariboru javno manifestirali za veleizdajalstvo, so naši koroški nacionalci v ozki zvezi. Da pa ne bi kdo sumničil, da si je vse to izmislil kak slovenski list, povemo še, da je natančno tako poročala nemško-radikalna »Marburger Zeitung« sama. Taka so nemškonacionalna dejanja, gosp. Dobernig!

Za 500 letnico ustoličenja zadnjega vojvoda koroškega po slovenskem obredu se po vsej Sloveniji zelo zanimajo. Vsi listi prinašajo ob spominu na te slavne čase koroških Slovencev lepe članke, in povsod prirejajo predavanja. »Slovenec« je objavil oklic, v katerem poziva Slovence in društva, kako da naj obhajajo na dostojen način to 500-letnico in da se naj povsod spominjajo »Slovenske Straže« v prid koroškim Slovincem.

Ljubljanski in celovški magistrat bosta postala kmalu najboljša »narodna« prijatelja, če bo šlo tako naprej. »Slovenski Narod« sicer taji, da bi bil ljubljanski magistrat ugodil prošnji celovškega župana in da zato dopisuje s celovškim magistratom nemško, ter se sklicuje na določila § 6. opravičnega reda za magistrat ljubljanski. Mi dotičnega paragrafa ne poznamo, pa se tudi zanj ne brigamo. Rečemo pa, da »Narod« tega narodnega greha ljubljanskega ne bo utajil in v združje svoje trditve vpolni meri. Na najmerodajnejšem mestu smo se sami informirali in se nam je povedalo, kako »kulantno« da je ljubljanski magistrat nasproti nacionalnim prošnjam celovškega župana, da dr. Metnitz lahko po Celovcu na vsa usta vpije, kako postrežljivji da so gospodje na ljubljanskem magistratu in kaki hujskači da so celovški »bindišarji«, ki celovškemu magistratu trdovratno pošiljajo slovenske vloge.

Smola celovškega mesta. Mesto Celovec je strašno zadolženo. Poleg nesrečnih spekulacij, kakor je bil nakup dragega stavbišča ob Vrbskem jezeru, kjer hočejo v blato za drag denar postaviti velik hotel, ima mesto še nesrečo. Pozimi je magistrat pod kaznijo prepovedal meščanom rabiti vode iz mestnega vodovoda, kolikor bi je potrebovali. Ko so vodni rezervoar popravili in spravili iz njega na cente blata, so se mestni očetje tolažili, da bo sedaj red pri vodovodu. Toda mnogo cevi vodovoda je popokalo, ker so bile v zemljo premalo globoko položene in je v njih zamrznila voda. Zdaj pa kopljejo po mestu in kopljejo, in to stanje zopet denar. Revni davkoplačevalci!

Darovi za »Slov. Stražo«. Po č. g. Iv. Sekol, župniku v Vogrčah, ob neki kupčiji z g. Čarfom iz Konovec »Slov. Straži« 10 K.

Slovensko čebelarstvo za Koroško naznanja v ravnilu onim svojim udom, ki so naročili brezdačni čebelni sladkor, da je le-ta že odposlan iz Prage. Takoj po dohodu — upamo v par dneh — se bo iz Celovca razposlal posamnim naročnikom, kakor so se bili priglasili. Zaradi enostavnosti v vsem poslovanju se bo razpošiljal po povzetju!

Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danica« na Dunaju je na svojem občnem zboru dne 12. t. m. izvolilo za letni tečaj sledeči odbor: Predsednik: med. vet. Ivan Žgur; podpredsednik: phil. Josip Ovsenek; tajnik: med. Franc Uršič; blagajnik: cult. tech. Josip Porenta; I. knjižničar: phil. Konrad Theuerschuh; II. knjižničar: med. vet. Vekoslav Rigler; gospodar: med. Zdravko Fister; zapisnikar: phil. Ladislav Mlakar; arhivar: cult. tech. Josip Rustja.

Slov. kat. akad. tehn. društvo »Zarja« v Gradcu si je izvolilo na občnem zboru za letni tečaj 1913/14 sledeči odbor: Predsednik: med. Ivan Drobnič; podpredsednik: med. Ivo Pirc; tajnik: iur. Ignacij Širca; blagajnik: med. Ivan Oblak; knjižničar: med. Tine Meršolj; gospodar: iur. Rajko Lederhas; odbornika namestnik: med. Stanko Velkavrh.

Pobegnil je, kakor se nam poroča iz Bistrice v Rožu, od tam Lovro Hofer, ključavničarski pomočnik, ki je osumljen, da je vlomil v kolodvorski restavraciji v Svetnivi in odnesel natakariči 110 K, nakar jo je odkuril. Štiri tedne je bil uslužben v tamošnji tovarni. Orožnikom pa se je posrečilo fanta ujeti, ki pa taji tatvino.

Znorel. Konjar Matija Pinterič iz Škofič je nenadoma zblaznel in na cesti zahteval od ljudi, da bi ga ustrelili. Reveža so spravili v deželno norišnico.

O zavodih grofice Latour poroča iz Trebnega »Kärntner Tagblatt«: Razkritja poslanca Walcherja v deželni zboru in krščanskih časopisov na Koroškem, kako se v sirotišnicah »Herrenhilf« in »Elim« v Trebnu v verskem oziru ravna s katoliškimi dečki, so povsod vzbudila začudenje in ogorčenje. Decembra lanskega leta sta pobegnili iz zavoda »Elim« dva katoliška dečka. Prijeli so ju in rekla sta, da sta bila tepena, ker sta hotela iti popoldne v cerkev. Čeravno so bili izprva zoper resničnost teh izpovedi pomisli, je govorilo za njeno verodostojnost dejstvo, da so se vsi katoliški gojenci iz zavoda »Elim« še pred kratkim katehetu pri veronauku jokajoče in bridko pritoževali: »Tepejo nas, če hočemo iti v nedeljo popoldne v cerkev, in ne dobimo male južine. Tepejo nas tudi, če nočemo povedati, kar smo slišali pri katoliškem krščanskem nauku v šoli.« Starši teh otrok o tem seveda ničesar ne vedo. Neki gospod iz Trsta, ki je pred nedavnim prišel v Trebno na obisk, je dva dečka takoj vzel iz zavodov, ko je slišal, kaj da se godi v tem zavodu. Zares zadnji čas je, da se temu verskemu nasilju naredi konec.

Pretepi na višji trgovski šoli v Trstu. Na višji trgovski šoli »Revoltelle« v Trstu so Lahi napadli hrvatske dijake, ker so se ti pogovarjali v svojem maternem jeziku. To je dalo povod, da so se slovanski dijaki razburili. Prišlo je do drugega, hudega tepeža na šoli. Začeli so ga laški dijaki, ki so poklicali na pomoč z ulice laško fakinažo, ker so se sami čutili preslabe, da bi mogli pretepti slovanske dijake. Štirje Hrvatje so bili nevarno ranjeni, en Lah pa je bil ustrelen v ramo. Posledica je bila, da so šolo zaprli za nedoločen čas. V Splitu v Dalmaciji so vsled tega dogodka Hrvatje proti Lahom demonstrirali. Tudi na Dunaju so slovanski dijaki zavoljo nesramnega napada Lahov na slovanske dijake v Trstu napravili velike demonstracije. Tako Lahi kažejo, kaj bi delali, če bi dobili v Trstu univerzo (visoko šolo). In vendar vznemirja javnost vest, da hoče vlada po vsej sili dati Lahom univerzo v Trstu, ker to menda zahteva ozir na laško zaveznico. Toda takega predrznega žaljenja bi slovenski narod ne prenesel. Lahom univerzo, koroškimi Slovincem pa še ljudskih šol ne! Lep red to!

Testament revnega češkega delavca. Kakor poroča »Čechu« šolsko vodstvo v Toplicah na Češkem, (v narodno mešanem kraju), je tam umrl te dni reven češki dela-

več, oče sedmerih otrok, ki so stari od 10 tednov do 12 let. Delavec je bil zaveden Čeh in ko je umiral, je prosil pričujoče sorodnike, (žena mu je nekaj tednov prej umrla): »Prosim Vas, skrbite zato, da moji otroci ne postanejo nezvesti svojemu narodu.« — Slovenski stariši, skrbite tudi vi zato, da se vaši otroci ne izneverijo svoji veri in svojemu rodu!

174 katedov zastrupljenih. V Tiflisu je zbolelo 174 kadetov. Več gojencev umira. Preiskava je dognala, da je neki pek pomešal svojemu konkurentu med moko arzenike, ki je potem spekel iz te moke kruh in ga poslal v kadetno šolo.

Polica j kradel cigare. V Mariboru je policijski stražmojster Kussman v neki trafiki rad segal po cigarah, ki jih ni plačeval. Z eno roko je držal časnike in zakrival, kako je z drugo roko basal v svoj žep. Od zunaj se enkrat policaja opazovali pri tem lepem delu, ki je je opravljal z veliko spretnostjo. Moža, ki je bil velik sovražnik Slovencev, so odpustili iz službe in aretirali. Wastian, malik mariborskih Nemcev, je dobil tako sotpina.

Ukve. — Odgovor dopisniku »Freie Stimmen.« V 5. številki »Freie Stimmen« se tukajšnji dopisnik tega lista zelo repenči in ježi nad gospodi misijonarji in našim gospodom župnikom. Menda se boji, da bi se to ne uresničilo, kar so gospodje misijonarji pridigovali. Te je morda strah pred resnico? Ali je morda resnica v 20. stoletju izgubila na veljavi in moči, sedaj ko si ti na svetu in še nekaj takih? Kje pa je tedaj bil slavni ukovski fajerber, ko je gorelo spomladi in poletu?

Se morda bojiš ženske molitve, morebiti še bolj rožnega venca, ki ga molimo v cerkvi in doma, pa ne v tisti ulici, ki jo ti omenjaš in se tako debelo lažeš? Za tistega tvojega Adlerwirta nam ni treba moliti. Če tebi ni prav, da molimo, pritoži se pri tisti oblasti, ki prepoveduje molitev, pa menda je molitev vselej dovoljena, ples pa ne vselej. Tvoja brezverska prenapetost je tako velika, da ti je že premalo, da napadaš gospode duhovnike in goreče misijonarje. Spravil si se že celo nad ženske. Ko bi bile me na plesišču in bi uganjale morda nerodnosti in nespodobnosti, o tedaj bi bil gotovo molčal; še pohvalil bi nas morda bil. Ti se pritožuješ posebno čez mojo molitev; ali ne veš, da je molitev verska dolžnost?

List »Mir« je pošten slovenski list in zato ti je trn v peti. Pišeš, da sem prodala tele za »Fajerberball«. Seveda smo ga, saj je prišel Janez Ehrlih v našo hišo poprašat, če imamo kako tele naprodaj. Ker smo ga ravno imeli, sta se pogodila zanj z gospodarjem, mojim možem.

Menda pa nisem prodala kake mrhe, da si morda imel po balu poštenega mačka, jaz pa greh. Pa saj vem, da sta ti denar in blago od Slovencev prav všeč, le slovenska beseda ti preseda. Sicer pa vem, zakaj ta jeza nad misijonarji. Ukovskih deklet ste imeli samo tri na vašem balu.

Na svidenje v štimcah, pa s polnim imenom, če imaš korajžo.

Marija Kolerič, Tončinja v Ukvah.

Djekše. (Lov na volka.) Zanimivo o lovu na volka, ki je tako dolgo strašil lovce, je to, da je oddal prvi strel na volka Slovenec Blaž Smuk, tukajšnji rojak, ki pa volka zavoljo prevelike razdalje 200 metrov ni zadel. Blaž Smuk je hodil še na Djekšah v šolo, je služil pozneje tukaj za hlapca, pozneje pa je vsled svoje pridnosti dobil pri grofu Henckel-Donnersmarku službo lovskega pomočnika. Naš rojak ni bil tako strahopeten kakor tisti lovec, ki je klical: »Michl, schiass net, sonst sama olle hin.« Le sreča mu ni bila mila. Grof Henckel-Donnersmark je naznanil volšperski mestni občini, da bi ji ustreljenega volka podaril.

Kotmaraves. (Vzdih rodoljuba.) Bliža se zopet ljuba vigred. Vse okrog nas, vstaja k novemu življenju. Samo pri nas spimo spanje pravičnega. Sovražnik pritiska od vseh strani, mi pa mirno spimo. Gostilne se vedno bolj polnijo, število Mohorjanov pada, mladina postaja vedno bolj razuzdana; kaj jej pomagajo samo lepe besede? Kam jadramo?

Iz Spodnjega Roža. Ko že nimamo znamenati na našem narodnem bojnem polju zmag in nas usoda neusmiljeno tepe, bilo bi pač želeti, da smo si svesti ran vsaj

v hipu, ko se nam sekajo! List za listom odpada od drevesa, in naj ga odnese veter ali voda, kdo se zmeni zanj? Drug za drugim zapušča tužno domovino, odhajajoč tja, kamor sega le spomin. Le spomin, ako smo toliko hvaležni, da ne pozabimo vsega v hipu, ko se zgrne grob. Pa če tudi priznamo, da je pozabljivost pri naših grehah velik olajševalni moment, se moramo nehote vprašati: »Ali naj pozabimo vse, ki množijo naše grobove? Naj pozabimo tudi na boljše izmed njih, na najboljše?« Recimo stokrat ne, in še se ne otresemo sence, ki se nas drži kot goba drevesa! Da v to vendar pritrdimo, en slučaj. — Nekako pred dvema mesecema je umrl na Trati pri Glinjah mož, ki je bil znan daleč okoli po svojem kremenitem značaju in rodoljubnih činih. Bil je to Lovro Zablačan, p. d. Cingelc na Trati. Kot sin kmečkih staršev, se je šel učiti mizarstva v Celovcu ter si pozneje s teško prihranjenim denarjem kupil sedanjo gostilno pri Cinglcu na Trati. Tudi v tujini je ostal zvest svojemu rodu ter si ohranil in častil svoj jezik in govornico do groba. V drugi polovici minulega stoletja ga najdemo na čelu slov. gibanja v Spodnjem Rožu. Tako je bil odbornik takranega »Slov. političnega društva v Borovljah in okolici«, ustanovil je čitalnico na Trati, ki je bila dolgo narodno središče in ognjišče. Sodeloval je pri ustanovitvi slovenske požarne brambe v Glinjah, istotako je bil soustanovitelj pevskega društva »Drava« na Trati, ki je po dolgem času ob njegovi smrti se zopet zbudila, da zapoje zadnje slovo svojemu mecenu ter se vleže zopet z njim vred k mirnemu počitku; tamburaškemu društvu v Glinjah je pomagal kupiti orodje. — Največje njegovo delo pa je ustanovitev »Hranilnice in posojilnice v Glinjah«; ena najstarejših in najmočnejših slovenskih posojilnic na Koroškem, kateri je načeloval do smrti. Glinčani so Zablačana poznali ter vedeli ceniti s tem, da so ga volili skoz več dob v občinski odbor ter ga imenovali tudi častnim članom. Kot tak je pomagal še pri zadnjih občinskih volitvah v pretekli jeseni, čeravno že smrtno bolan, Slovincem do zmage. Marsikateriga mlačnega je pretreslo, ko se je dal Lovro peljati na volišče ter oddal tam s tresočo se roko glasovnico, da brani občino pred odpadniki. Že pred leti je podaril svojo krasno posestvo hranilnici, da ne bi prišlo kedaj nasprotnikom v roke. Čeravno že sivolas starček, se je z mladeniškim navdušenjem zavzemal za narodno stvar, veselil se ob zmagah, trpel z drugimi ob izgubah. — In tega moža danes ni več, šel je k večnemu počitku. — Mogoče se bodo zdele te vrste marsikomu le lokalnega pomena; pa če pripominim, da ima Spodnji Rož takih mož, kot je bil Lovro Zablačan, komaj še za prste ene roke, naj bom upravičen, ako pošljem ta glas širom domovine z opominom: Spoštujmo one, ki so boljši od nas, častimo njih spomin!

Razširjena po vsem svetu, rpi narodih vseh jezikov in dežel je že 23 let Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Millioni redbin pljo Kathreinerjevo kot vsakdanjo pijačo za zajtrk in malico.

Kaj bi li moglo bolje pričati za dobro kakovost, fin okus in cenost tega najboljšega kavnega nadomestka in dodatka?

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Prireditve.

Guštanj. Dne 15. t. m. se je vršil v društvenih prostorih pri Kleinlerherju občni zbor izobraževalnega društva. Na dnevnem redu je bila volitev novega odbora in govor. Vendar odbor ni postal nov, ampak je ostal prejšnji, za katerega so bili vsi navzoči udje. Nato je sledil govor domačega g. župnika A. Križaja. Nekaj odlomkov iz govora: Prihajajo resni časi za Slovence in katoličane. Treba se bo postaviti nasproti z združenimi močmi. Pogum nam daje to, da nismo sami, za nami je cela armada v S. K. S. Z. Ni se nam treba ustrašiti, če pogledamo, kako je n. pr. organizacija rastla v Ljubljani. Kot člani našega društva smo v zvezi s S. K. S. Z., katera nam nudi toliko dobrega v govornikih, z osrednjo pisarno, z listi in knjižnico. Treba pa je, da ste sodelovalci, ne le poslušalci. Gosp. govornik je žel za svoj podučljivi in navduševalni govor vsestransko hvalo.

Društvena naznanila.

Vsa društva so naprošena, da takoj vrnejo izpolnjena vprašalne pole Slov. kršč. soc. zvezi vsaj do 22. t. m. Tajništvo.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Podljubelju se preloži na 29. t. m. ob 1. uri popoldne v prostorih Delavskega doma v Podljubelju. (Govornik mons. Podgorec.)

Borovlje. Občni zbor konsumnega društva se vrši v nedeljo, dne 22. t. m. ob 2. uri pop. v Justovi dvorani.

Podljubelj. Občni zbor posojilnice se preloži na nedeljo 29. t. m.

Dobrlavas. Tukajšnje izobraž. društvo priredi na praznik Marijinega Oznanenja (25. t. m.) popoldne po blagoslovu, mesečni shod s predavanjem.

Šmihel nad Pliberkom. »Slov. kat. izobraževalno društvo v Šmihelu nad Pliberkom« priredi na praznik Marijinega Oznanenja, dne 25. t. m. ob 3. popoldne letni občni zbor pri Likebu. Na sporedu je volitev novega odbora, poročilo blagajnika in govor izvrstnega govornika.

Sveče. Občni zbor izobraževalnega društva »Kočna« se vrši dne 22. marca ob 3. uri pop. pri Adamu v Svečah. Spored: 1. poročilo odbora o delovanju društva v preteklem letu; 2. volitev odbora; 3. govor o škodljivosti alkohola na človeško truplo; kazale se bodo skiopične slike; govornik pride iz Ljubljane; 4. ustanovitev »Svete vojske«.

»Sveta vojska« (to je društvo zoper toli ostudno žganjepitje in škodljivo pijančevanje) ima svoj sedež in pisarno v »Mohorjevem domu« v Celovcu, I. nadstropje. Tajniške posle je prevzel tiskar g. Peregrin Vunček in prosimo vse dopise in želje na tajništvo »Svete vojske« za Koroško v Celovcu (Mohorjeva tiskarna) naslovljati. V pisarni, oziroma pri tajniku se dobe tudi abstinenčni znaki, pravila za ustanavljanje društev »Sveta vojska«, kakor vsakojaka druga pojasnila in se hvaležno sprejemajo tozadevni nasveti in želje.

Vabilo na občni zbor Slov. kršč. socialne zveze za Koroško, ki se vrši v četrtek, dne 2. aprila 1914. ob 1. uri popoldne v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu. Ob-

Neve razglednice »Ziljska narodna noša« je založila Slov. kršč. soc. zveza. Dobijo se v papirni trgovini hotela Trabesinger v Celovcu. Komad 10 vin. Za društva in preprodajalce 100 komadov 6 K.

čni zbor naše velevažne, nepolitične organizacije naj bo pregled našega dosedanega dela in naj nam da načrt za bodočnost. Vsa društva morajo biti zastopana! Kraji, kjer ni društev, naj pošljejo tudi svoje zastopnike, da se bodo navdušili za društveno delovanje. Občni zbor naj pokaže, da je Zveza v resnici tabor koroških Slovencev.

Mladeniški tečaj v Celovcu. Od dne 1. do 5. aprila se vrši v Celovcu mladeniški tečaj. Ta tečaj bo prava šola za mladeniče, naše poznejše voditelje. Vabila se razpošljejo pravočasno.

Cerkvene vesti.

Fobožnost Sv. Glave v Celovcu se začne s prihodnjo nedeljo v glavni mestni cerkvi sv. Ilja. Pridigoval bo redemptorist Friderik Bitter iz Dornbirna na Predarlskem.

Umrl je na Solnograškem gospod deficient Anton Konečny, duhovnik krške škofije. — Za dekanjskega svetovaleca je bil za dekanijo Breže izvoljen in od škofijstva potrjen gospod Jernej Krainer, župnik v Micheldorfu.

Književnost.

Lurški prizori. Lani osorej so bile razposlane šmarnice z zgornjim naslovom č. farnim uradom in posameznim gospodom na ogled in v eventuelno naročbo. Ker pa je treba s tukajšnjo »tiskarno J. Krajec nasl.« skleniti obračun, se vladno opozarjajo dotični gospodje, ki knjige niso vrnili, da po takrat pridejanih poštnih položnicah nakažejo vsotico 2 K 10 vin. v pokritje tiskovnih in vezalnih stroškov. — Knjiga je zelo primerna za majnikovo pobožnost doma in v cerkvi; v tukajšnji zalogi se dobi še mnogo izvodov. — Izdatelj Anton Žlogar, kanonik v Novem mestu.

Sv. Jeronimsko (hrvatsko ljudsko) književno društvo vladno vabi vse svoje dosedanje ude na Koroškem k ponovitvi udnine, ostale rodoljube pa k novemu pristopu za leto 1914. Za pet poučno - zabavnih, Slovencev lahko razumljivih knjig, ki dojdejo jeseni — loco Celovec! — iznaša do smrti nina enkratnih 10 kron, letnina samo po krono; (dodatno za poštnino plača vsak ud še letno pa 20 vin.). Priglasje z udnino sprejema poverjenik za Koroško gospod Peregrin Vunček, Mohorjeva tiskarna v Celovcu. — Čas letošnjih priglasov traja le še do Velike noči.

VABILO

na
VI. OBČNI ZBOR
„Slovenske kršč. soc. Zveze“
dne 2. aprila 1914 ob 1. uri popoldne
v veliki dvorani hotela Trabesinger
v Celovcu, Velikova cesta.

□ □ □

Spored:

- Pozdrav predsednika (dr. Rožič).
Poročilo tajnika in blagajnika (gosp. Vajncerl).
Govor državnega poslanca dr. Korošca.
Vsebina: Ustoličenje koroških knezov.
Kratek program za bodočnost (g. podpredsednik).
Volitev odbora.
Slučajnosti.

VI. občni zbor imamo, in ta občni zbor se vrši v znamenju spomina na ustoličenje koroških vojvod. Počastil nas bo sedanji voditelj jugoslovanske delegacije, dr. Korošec. Jasno je torej, da mora biti ta občni zbor veličasten.

Koroški Slovenci, ali ni celo leto Zveza kot zvesta mati Vas zbirala po celi deželi?

Ali ni Zveza dvignila krščanski prapor na velikanskih Konstantinovih slavnostih v Blačah, Pliberku, Prevaljah, Črni, na Strmcu, na Višarjah, v Švabeku, Grabštajnu in v Gospej Sveti?

12.000 Slovencev je bilo zbranih pod zastavo Zveze v teh slovesnih trenutkih!

Ali ni Zveza Vam tolmačila blagi spomin pokojnega Andreja Einspielerja na neštevilnih shodih? Ali ni Zveza nedeljo za nedeljo bila zastopana po govornikih na Vaših shodih?

Ali ni Zveza popeljala 700 koroških Slovencev v belo Ljubljano na katoliški shod?

Zdaj Vas pa Zveza prosi: Pridite Vi v Celovec, zdaj imate besedo Vi: Zilani, Rožani in Podjunčani! Povejte nam svoje želje, dajte nam pogum za nadaljno delovanje.

Občni zbori so obračun za preteklost. Da mora biti vsako društvo zastopano po nekaj članih, to je itak jasno, želimo pa, da se udeležijo sploh vsi prijatelji našega dela tega občnega zbora. Vabimo posebno čast. gg. duhovnike in gg. učitelje na ta občni zbor.

Gre se namreč: **Za našo staro pravdo.**

Dr. V. Rožič,
predsednik.

Dr. L. Ehrlich,
podpredsednik.

J. Vajncerl,
tajnik in blagajnik.

Odborniki:

Franc Smodej, dr. Gregor Rožman, Kus, Müller,
ga. Činkovic.

Grafenauer, Zbirka slovenskih povesti. Izšel je ravnokar drugi zvezek te zbirke, katera ima namen med našim ljudstvom gojiti in buditi veselje do dobrega berila in katera prinaša samo spise slovenskih pripovednikov. Drugi zvezek obsega nekaj Erjavčevih povesti, in sicer: »Hudo brezno ali Gozdarjev rejenc«, »Ni vse zlato, kar se sveti«, »Izgubljeni mož«, »Ena noč na Kumu«, »Mravlja«. »Zbirka slov. povesti« izhaja v založbi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani in se odlikuje tudi po nizki ceni; vsak zvezek velja namreč samo 60 vin.

Loterijske številke.

Trst, 11. marca: 66 15 29 27 9
Dunaj, 14. marca: 34 15 61 39 43

Tržne cene v Celovcu

12. marca 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do		K	v	
	K	v	K	v			
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	18	13	19	45	11	20	
Ječmen	—	—	—	—	—	—	
Ajda	23	16	28*	—	12	—	
Oves	14	44	15	84	5	25	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	35	14	22	—	
Turščica	18	—	19	—	10	—	
Leča	—	—	—	—	—	—	
Fižola, rdeča	—	—	—	—	—	—	
Repica (krompir)	4	44	5	—	2	—	
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—	
Seno, sladko	9	50	11	50	—	—	
„ kisló	7	60	9	50	—	—	
Slama	6	40	7	60	—	—	
Zelnate glave po 100 kos. Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	24	—	28	—	—	
Smetana, 1 „	—	60	1	20	—	—	
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20	—	—	
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—	—	—	
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	30	—	—	
„ sur. 1 „	1	90	2	10	—	—	
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	40	—	—	
Jajca, 1 par	—	13	—	26	—	—	
Piščeta, 1 par	2	80	3	60	—	—	
Race	—	—	—	—	—	—	
Kopuni, 1 par	—	—	—	—	—	—	
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	—	3	60	—	—	
80 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	20	—	—	
Živina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
	od do	od do	od do	od do			
	v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	—	—	—	—	2	—	
Voli, pitani	—	—	—	—	—	—	
„ za vožnjo	380	450	—	—	18	10	
Junci	250	340	—	—	14	7	
Krave	170	346	70	—	36	20	
Telice	210	—	—	—	1	1	
Svinje, pitane	—	—	—	150	156	17	
Praseta, plemena	16	56	—	—	340	300	
Ovce	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	

* Za seme.

V zadnjem trenutku, ko se zaključuje zbiranje naročil na turške srečke k prihodnjemu žrebanju dne 1. aprila t. l., pri katerem bo znašal glavni dobiček 400.000 zlatih frankov, moramo žal sporočiti, da se oddajajo turške srečke le še to pot na mesečne obroke po samo 4 krone 75 vin., kajti od 1. aprila t. l. naprej se bodo mesečni obroki primerno zvišali. Kdor ima torej namen, naročiti to izborni srečko pod starimi pogoji glasom današnjega oglasa »Slov. Straže«, naj to stori takoj in opozori na to tudi svoje prijatelje in znance.

Za Veliko noč priporoča različno lončeno posodo za pecivo prav poceni lončar J. Wiesauer, Celovec, Živinski trg št. 9.

Dobro ohranjen štedilnik, srednje velikosti, je prav poceni naprodaj. J. Wiesauer, lončar, Živinski trg št. 9.

Pozna pomoč je vedno boljše kakor nobena. Če gre pri takojšnji pomoči tudi hitreje, je vendar tudi pri zastarelih revmatičnih bolečinah, pri protinu, nevralgiji, bodanju ali trganju dobro upanje, da se odstrani zlo, izženejo bolečine ter se udje zopet premikajo in osvežijo. Za to pa se mora vzeti Fellerjev bolečine utehajoči fluid iz rastlinskih izvlečkov z znamko „Elsa fluid“. Sami smo ga preizkusili in ga moramo najbolje priporočiti. Dobiva se pristnega samo pri lekarnarju E. V. Fellerju v Stubici, Elsin trg št. 67 (Hrvatsko), kjer se obenem lahko naročijo tudi Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z zn. „Elsa kroglice“, 6 škatel za 4 krone, medtem, ko stane Fellerjev fluid 12 steklenic 5 kron franko. Obe sredstvi naj bi bili v vsaki hiši udomačeni, ker skupno tvorita zanesljivo domačo lekarno.

Posestvo prodaja vdova zaradi mladoletnih otrok prav po vredni ceni v Goričah, občina Medgorje. Okoli 37 oralov sveta, redi se lahko 12 goved in 3 konje, hiša je v dobrem stanu, hlev obokan, poljedelski stroji itd. — Več pove Marija Maček po domače Hanzl v Goričah, pošta Zrelc-Medgorje pri Celovcu na Koroškem.

Hranilnica in posojilnica v Podravljah

r. z. z. n. z.

priredi svoj

redni občni zbor

dne 22. marca 1914 ob 3. uri popoldne
pri Vošperniku v Podravljah

s sledečim sporedom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

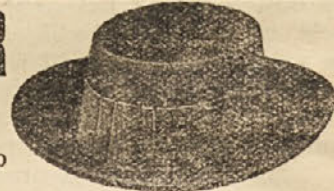
Odbor.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wlenergasse št. 7

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po nizkih cenah. Dobra, realna postrežba.

Sirup s sidrom Sarsaparillae compos.

Zdravilo za čiščenje krvi. Steklenica K 3-60 in 7-50.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom
Bolečine odpravljajoče mazilo!

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd. —
Steklenica K —80, 1-40 in 2.—

ŽVEPLENO MAZILO S SIDROM

lajša srbenje pri lišajih itd. — Lonček K 1.—

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“
Praga I, Elizabetina cesta 5.

Kdor si želi bogato žetev,
naj tretje leto spremeni setev.

OVES „Willkomm“

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne uleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kg za en oral. — Podpisani pošilja 25 kg za 9 kron, 50 kg za 17 kron, 100 kg za 32 kron z vrečo vred. Vzorce po 5 kg s pošto franko proti 3 krone 20 vin. predplačila.

Benedikt Hertl, grajščak, grad Golič
pri Konjicah (Gonobitz), štajersko.